

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
ŠANCE PRO VÁŠ ROZVOJ

Návrh úpravy územního plánu města Borohrádek

Posouzení vlivů Návrhu úpravy územního plánu na lokality NATURA 2000
dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění

Brno, leden 2012

Územní plán města Borohrádek - návrh úpravy územního plánu
Hodnocení vlivů na území soustavy NATURA 2000

Doplňující údaje:						
0	1/2011	1.vydání	Mgr. Fialová v.r.	Mgr. Fialová v.r.	Mgr. Bussinow, Ph.D. v.r.	Mgr. Bussinow, Ph.D. v.r.
Rev.	Datum	Popis	Vypracoval	Kreslil/psal	Kontroloval	Schválil
Objednatel: Urbanistické středisko Brno, spol. s r.o. Příkop 8 602 00 Brno					Souprava:	
Zhotovitel: ECOLOGICAL CONSULTING a.s. Na Střelnici 48, 779 00 Olomouc tel: 585 203 166, fax: 585 203 169 e-mail: ecological@ecological.cz						
Projekt: „Územní plán města Borohrádek“ - návrh úpravy územního plánu					Číslo projektu:	411/11004
					VP (HIP):	
					Stupeň:	
KÚ: Královéhradecký	OÚ: Borohrádek				Datum:	1/2011
Obsah: <div style="text-align: center;"> VYHODNOCENÍ VLIVŮ návrhu úpravy územního plánu na udržitelný rozvoj území část B Posouzení vlivů koncepce na lokality NATURA 2000 dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění </div>					Archiv:	
					Formát:	
					Měřítko:	
					Část:	-
					Příloha:	-

Objednatel: Urbanistické středisko Brno, spol. s r.o.
Příkop 8, 602 00 Brno

Zpracovatel: Ecological Consulting a.s.,
Na Střelnici 48, 779 00 Olomouc
e-mail: ecological@ecological.cz ; www.ecological.cz

Leden 2011

Mgr. Martina Fialová

Prvotní dokumentace je uložena v archivu objednatele.

Rozdělovník:

1.- 3. výtisk, 1. digitální verze: Urbanistické středisko Brno, spol. s r.o.

00. výtisk: 0 digitální verze: Ecological Consulting a.s.

Řešitelský kolektiv:

Mgr. Martina FIALOVÁ – ochrana přírody, botanika

- autorizovaná osoba ke zpracování biologických hodnocení dle §67 zákona č.114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (rozhodnutí Ministerstva životního prostředí č.j. 76966/ENV/10/4901/610/10)

- autorizovaná osoba k provádění posouzení podle §45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění (Natura 2000) (rozhodnutí Ministerstva životního prostředí č. j. 77466/ENV/10-2360/630/10)

Ecological Consulting a.s., Na Střelnici 48, 779 00 Olomouc, tel. 585203166

O B S A H :

1. Úvod	5
2. Stručný popis koncepce	6
3. Identifikace a charakteristika dotčených lokalit	8
4. Hodnocení vlivů koncepce na EVL	21
5. Závěr	28
6. Literatura.....	29

1. Úvod

Předkládané Posouzení vlivů koncepce na lokality soustavy NATURA 2000 dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále též hodnocení), tj. na evropsky významné lokality a ptačí oblasti, tvoří část B Vyhodnocení vlivů návrhu úpravy územního plánu města Borohrádek na udržitelný rozvoj území, jak je to požadováno přílohou č. 5 vyhlášky č. 500/2006 Sb., v platném znění. Toto Posouzení je ve smyslu stavebního zákona nedílnou součástí posuzované koncepce, tj. návrhu úpravy územního plánu města Borohrádek, neboť orgán ochrany přírody svým stanoviskem nevyloučil vliv na evropsky významnou lokalitu.

Zadavatelem díla je Urbanistické středisko Brno, spol. s r.o. Hodnocení je zpracováno na základě stanoviska Odboru životního prostředí a zemědělství, oddělení ochrany přírody Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, který ve svém stanovisku ze dne 17.03.2009 (č.j. 4187/ZP/2009-Be) nevyloučil významný vliv úpravy územního plánu na území evropsky významné lokality Orlice a Labe (CZ0524049). Důvodem nevyloučení vlivu územního plánu na EVL Orlice a Labe je kolize komunikace I/36 Holice – Čestice (obchvat Borohrádku) protínající EVL a plocha P27 vymezená jako plocha staveb pro hromadnou rekreaci umístěná přímo do území EVL Orlice a Labe.

Cílem naturového hodnocení je zjistit, zda koncepce (v tomto případě návrh úpravy územního plánu ve smyslu zákona č. 183/2006 Sb., v platném znění) může mít významný negativní vliv na předměty ochrany a celistvost uvedených lokalit.

Jako podkladový materiál k vypracování tohoto naturového hodnocení byla použita grafická část návrhu úpravy územního plánu města Borohrádek (Palacká et al. 2011) a současně i platný územní plán města Borohrádek schválený 16. 2. 2006 (Klajmon et al. 2006). V lednu 2011 pak proběhla návštěva lokality, resp. obou kolizních míst územního plánu.

Hodnocenou koncepcí je návrh úpravy územního plánu města Borohrádek. Jedná se o speciální koncepci ve smyslu ustanovení § 10 i zákona č.100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění. Obsah „Vyhodnocení vlivů“ této koncepce je předepsán v příloze č. 5 vyhlášky č. 500/2006 Sb. Hodnocení je v souladu s dikcí ustanovení §45i zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění.

Jeho formální členění bylo navrženo s přihlédnutím ke specifické hodnocené koncepci a k platným metodickým pokynům MŽP. Přihlédnuto již bylo i k návrhu Aktualizace metodiky hodnocení vlivů podle §45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, z listopadu 2009.

Podrobnější informace o posuzované koncepci jsou obsaženy v dokumentaci Vyhodnocení vlivů na životní prostředí (část A).

2. Stručný popis koncepce

Důvodem pro pořízení návrhu úpravy územního plánu města Borohrádek je jeho uvedení do souladu se zákonem 183/2006 Sb. (stavební zákon), v platném znění. Návrh úpravy územního plánu města byl zpracován Urbanistickým střediskem Brno, spol. s r.o. (Palacká et al. 2011). Návrh úpravy územního plánu řeší zejména koncepci dopravy, ochranu území z hlediska kulturních a přírodních hodnot, rozvržení a specifikaci funkčních ploch i koncepci technické infrastruktury.

Cílem pořízení úpravy ÚP města Borohrádek je vytvoření dostatečných územních podmínek pro rozvoj města, v souladu se zákonem č. 183/2006 Sb., v platném znění, a ostatními obecně platnými právními předpisy.

Návrh úpravy územního plánu respektuje politiku územního rozvoje (PÚR) schválenou usnesením vlády č. 929 ze dne 20. 7. 2009 (PÚR 2008) a z ní vyplývající kritéria a podmínky pro rozhodování v území, respektuje i územní plán velkého územního celku (VÚC) Orlické hory a podhůří vymezený obecně závaznou vyhláškou Královéhradeckého kraje č. 5/2006 ze dne 7. 12. 2006. Návrh úpravy územního plánu města Borohrádek je v souladu i s navazujícími Zásadami územního rozvoje Pardubického kraje. Mezi republikové priority územního plánování patří mimo jiné i respektování veřejných zájmů např. ochrany biologické rozmanitosti a kvality životního prostředí, zejména formou důsledné ochrany zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000 atd.

Předkládané naturové hodnocení se zabývá dvěma dílčími částmi připravovanými v návrhu úpravy územního plánu, u kterých nebyl vyloučen vliv na evropsky významnou lokalitu Orlice a Labe. Jedná se o plochu pro hromadnou rekreaci, konkrétní využití lokality jako **víceúčelové zařízení pro ubytování, rekreaci, zeleň a hřiště (P27)**, a o plochy dopravní infrastruktury, konkrétně o **přeložku komunikace I/36 (obchvat Borohrádku)**.

Přípustné využití **ploch pro hromadnou rekreaci** bude sloužit pro činnosti, děje a zařízení,

sloužící k uspokojování rekreačních potřeb občanů v zařízeních hromadné rekreace (rekreační střediska, penziony, školící zařízení). Přípustné využití umožňuje pozemky staveb pro hromadnou rekreaci, pozemky veřejných prostranství a další stavby a zařízení, které souvisejí a jsou slučitelné s rekreací (např. dětská hřiště, rekreační louky, přírodní koupaliště), zeleň různých forem (např. veřejná, vyhrazená, zahrady, izolační, krajinná). Nepřípustné využití zahrnuje činnosti, děje a zařízení, které narušují kvalitu prostředí nebo takové důsledky vyvolávají druhotně. Podmíněně přípustné jsou pozemky související dopravní a technické infrastruktury, které nesnižují kvalitu prostředí ve vymezené ploše a jsou slučitelné s rekreačními aktivitami. U stabilizovaných i rozvojových ploch je nutné respektovat trasy a zařízení dopravní a technické infrastruktury, limity využití území (např. ochranné režimy, ÚSES) a regulativy a zásady pro ochranu hodnot území. Území má obecně značný potenciál pro cestovní ruch a rekreaci. Stávající sportovní zařízení jsou situována zejména v návaznosti na základní školu a v hlavním sportovním areálu umístěném severně od centra.

Lokalita P27 je situována naproti bývalému mlýnu. Rozloha tohoto území je 0,3 ha. Vzhledem k havarijnímu stavu musely být budovy na tomto pozemku zbořeny. Vzhledem k tomu, že mlýn byl historickou částí zástavby, je počítáno s obnovou této zástavby a využitím navazujících ploch pro rekreačně sportovní účely. Při realizaci obchvatu Borohrádku (komunikace I/36) dojde také ke zklidnění provozu na stávající komunikaci. Z hlediska bližšího upřesnění využití lokality je zde uváděno zřízení víceúčelového zařízení pro ubytování, rekreaci, zeleň a hřiště.

Navrhovaná plocha staveb pro hromadnou rekreaci se nachází východně od stávající komunikace I/36, v lokalitě zvané Zámlyní, přímo na území EVL Orlice a Labe.

Jako **plochy dopravní infrastruktury** jsou označeny plochy sloužící zpravidla k zajištění dopravní dostupnosti a pro obsluhu území dopravní infrastrukturou. Koncepti řešení rozvoje města Borohrádku z velké části ovlivňuje řešení základního komunikačního skeletu města a jeho napojení na nadřazenou silniční síť ČR. Trasa přeložky komunikace I/36 (obchvat Borohrádku) vychází z předpokladu výstavby silnice I/36 navazující na obchvat Holic (podle návrhu ZÚR Pardubického kraje). Přeložka silnice I/36 je v kolizi s územím EVL Orlice a Labe. V současnosti prochází tato komunikace středem města, náměstím a hustě obydleným územím. Důvodem obchvatu je požadavek řešení tranzitní dopravy mimo zastavěné území města a napojení obchvatu města na nadřazený komunikační systém v Pardubickém kraji. V řešeném území se jedná o návrh komunikačního obchvatu města a dopravní napojení hlavní průmyslové zóny. V úseku Holice – Čestice byly ve studii prověřeny 3 možné varianty

vedení nové trasy I/36. Na základě projednání konceptu územního plánu byla odsouhlasena varianta obchvatu A2. Přeložka silnice I/36 by měla být realizována, pravděpodobně po estakádě, přes celou říční nivu Tiché Orlice.

Trasa přeložky silnice I/36, tedy obchvatu města Borohrádek, je navržena severním obloukem. Trasa obchvatu by se měla vychylovat od stávající komunikace I/36 přicházející z Čestic zhruba na začátku katastrálního území Borohrádku. Obloukem vstupuje do říční nivy Tiché Orlice. Na území EVL pak vstupuje východně od místní komunikace spojující Borohrádek se zemědělským areálem Božetice, překonává vlastní tok Tiché Orlice, vede podél severní hranice ČOV a za bezejmenným drobným vodním tokem evropsky významnou lokalitu na její západní straně opouští.

Návrh úpravy územního plánu města Borohrádek je předložen pouze v jedné variantě.

V předkládaném Hodnocení nelze očekávat stanovení konkrétních zmírňujících opatření, vzhledem k tomu, že záměry nejsou dostatečně upřesněny. Toto je úloha navazujících hodnocení, zejména ve fázi posouzení záměrů podle zákona č. 100/2001 Sb., v platném znění.

Cílem tohoto Hodnocení by tak mělo být upozornění na závažné střety koncepce s územími evropsky významné lokality a předměty její ochrany v rovině stanovení koridorů a rozvojových ploch místního významu. Toto by mělo v budoucnu sloužit k upřesnění variant (územních, technologických a technických) jednotlivých záměrů v případě, že se vůbec o průchodné varianty bude jednat, tj. že veřejný zájem bude výrazně převažovat nad zájmy ochrany přírody.

3. Identifikace a charakteristika dotčených lokalit

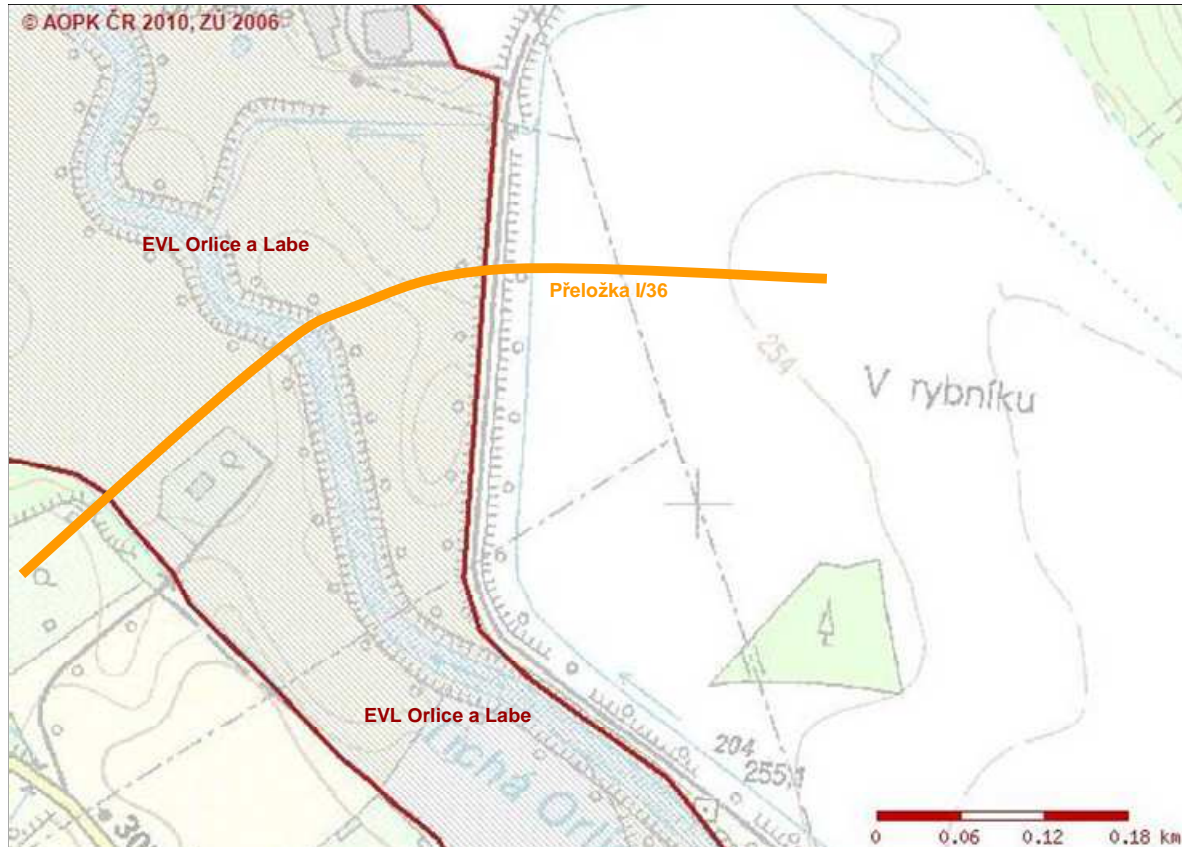
Mezi území chráněná na základě mezinárodních úmluv řadíme mj. lokality soustavy Natura 2000 – ptačí oblasti a evropsky významné lokality. Ochrana lokalit, které jsou v rámci České republiky zařazeny do soustavy Natura 2000, je v dnešní době zakotvena v platné legislativě, v tomto případě v novelizovaném zákonu č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

U záměrů, u kterých příslušný orgán ochrany přírody nemohl ve svém stanovisku vyloučit možný významný vliv na lokality soustavy Natura 2000, je třeba provést posouzení autorizovanou osobou v souladu s ustanoveními § 45 zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění.

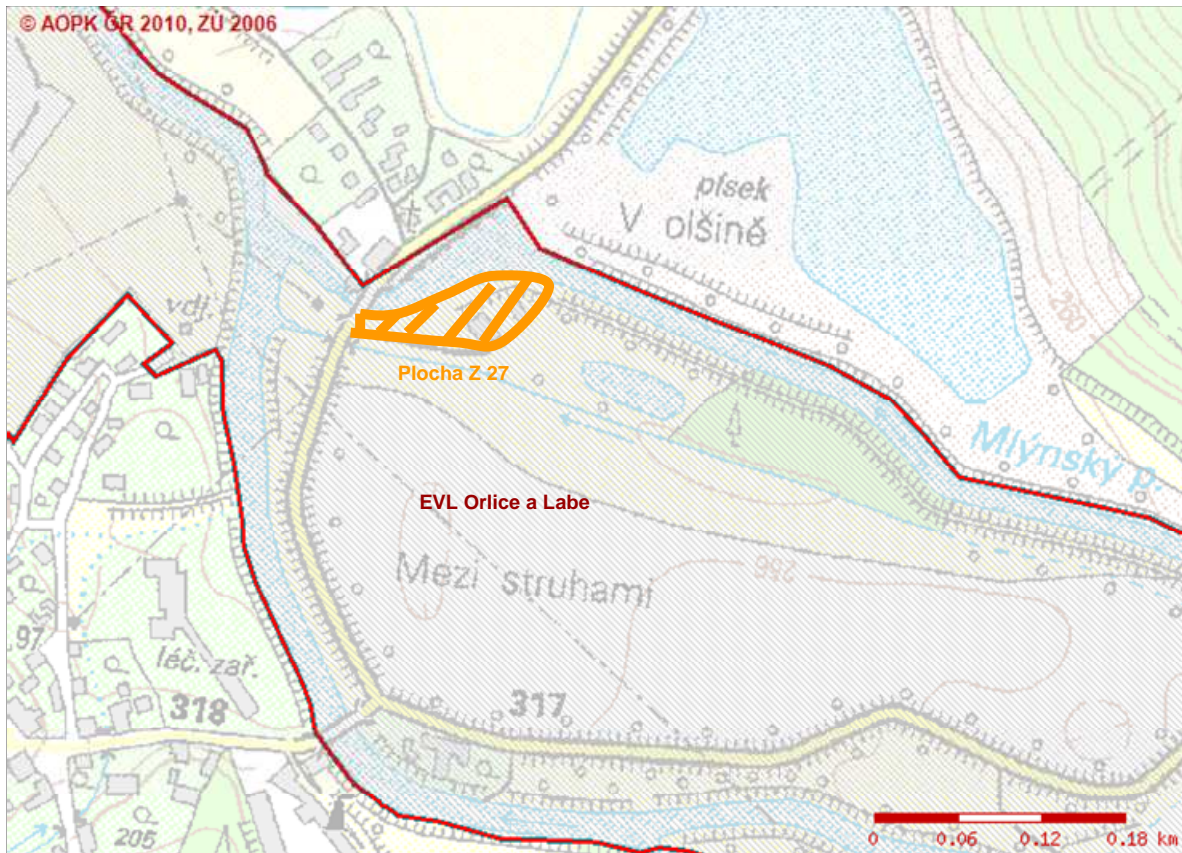
Jak je patrné ze situace (Obr. 1, 2), posuzovaná koncepce zasahuje do **EVL Orlice a Labe**

(CZ0524049). Území této EVL protíná navržená přeložka komunikace I/36 (obchvat Borohrádku) severně od města Borohrádek. Dále je do území EVL situován i záměr plochy pro hromadnou rekreaci (lokalita P27) v lokalitě Zámlyní.

Obr. 1: Umístění přeložky I/36 ve vztahu k lokalitě soustavy Natura 2000 (Přibližný rozsah přeložky I/36 je vyznačen oranžově, EVL vyznačena červeně.)

Obr. 2: Umístění plochy/lokality P27 ve vztahu k lokalitě soustavy Natura 2000 (Přibližný rozsah plochy P27 je vyznačen oranžově, EVL vyznačena červeně.)

CHARAKTERISTIKA EVROPSKY VÝZNAMNÉ LOKALITY ORLICE A LABE

Kód:	CZ0524049
Rozloha:	2683,18 ha
Navrhovaná kategorie ochrany:	PR, PP
Biogeografická oblast:	Kontinentální
Souřadnice středu:	16°10'56" v.d., 50°7'28" s.š.
Nadmořská výška:	214 - 295 m n. m.

EVL Orlice a Labe byla vyhlášena Nařízením vlády 132/2005 Sb., v platném znění.

EVL tvoří vlastní koryta řek Tiché Orlice a Divoké Orlice, od Chocně, resp. od Doudleb nad Orlicí, až po soutok obou Orlic a dále po soutok s Labem v HK. EVL dále zahrnuje i koryto Labe od soutoku s Orlicí až po Sezemice. Kromě vlastních koryt zahrnuje EVL v některých

místech i celou nivu Orlice.

Orlice, především v horní části, protéká neupraveným přírodním korytem, aktivně meandrujícím, dno je neupravené, písčité, břehy bývají často podemleté, ve vodě se vyskytuje množství padlých stromů. Četná jsou slepá ramena. Niva Orlice představuje významný a rozsáhlý ekosystém s fungujícími přírodními procesy a vysokou diverzitou sukcesních stadií. Dolní části toku Orlice a Labe jsou charakteristické břehy již upravenými. EVL Orlice a Labe tvoří krom vlastních toků i poměrně široká niva Orlice, ve které převládají luční společenstva, především aluviální psárkové louky, vlhké pcháčkové louky, vlhká tužebníková lada a fragmenty střídavě vlhkých bezkolencových luk. Sušší typy stanovišť zastupují mezofilní ovsíkové louky. Většina ploch aluviálních psárkových luk je dosévaných nebo zakládáných na dřívějších polích. Střídavě vlhké bezkolencové louky ustupují v důsledku neobhospodařování a eutrofizace. Podél vlastních toků jsou zastoupeny říční rákosiny, v okolí terénních depresí a slepých ramen i rákosiny eutrofních stojatých vod a vegetace vysokých ostřic. Přirozeně meandrující tok Orlice s četnými nádržemi doprovází řada slepých ramen s makrofytní vegetací přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod s vodňankou žabí, řezanem pilolistým, bublinatkou jižní a ostatní porosty. Po celé délce koryta Orlice se vytvořila stanoviště štěrkových až písčitých říčních náplavů se sporadickou vegetací. Pouze ve zbytcích jsou zachovány porosty lužní vegetace. V místech s vyšší hladinou spodní vody, podél vodních toků a slepých ramen, se nachází údolní jasanovo-olšové luhy s bohatým výskytem jarních geofytů.

V řekách je zastoupena druhově poměrně pestrá rybí osádka, včetně bolena dravého (*Aspius aspius*), pro kterého tato EVL představuje jedinečnou lokalitu pro stabilní rozmnožující se populaci. Na vodní tok jsou vázány i další dva význačné druhy, které patří mezi předměty ochrany této EVL. Jedná se o klínatku rohatou (*Ophiogomphus cecilia*) a vydru říční (*Lutra lutra*).

Celkově se jedná o jeden z mála zachovalých a minimálně narušených vodních toků v České republice. V současné době tvoří základ rozsáhlého přírodního parku Orlice.

Za nejzávažnější problém tohoto území lze považovat poškození nivy Orlice v souvislosti s intenzivním zemědělským hospodařením. Niva Orlice však neztratila svou retenční a estetickou funkci. V posledních letech došlo i k převodu orné půdy v nivě na luční porosty a postupně dochází k obnově aluviálních psárkových a pcháčkových luk. Dále lze za hrozbu považovat zastavění nivy průmyslovými areály a silničními komunikacemi. Problematické je i šíření invazivních druhů rostlin podél vodních toků, které souvisí nejen s absencí obhospodařování, ale i s přirozeným vývojem toku. Nejčastějšími invazivními druhy jsou netýkavka žláznatá (*Impatiens glandulifera*), křídlatka japonská (*Reynoutria japonica*),

topinambur hlíznatý (*Helianthus tuberosus*), štetinec laločnatý (*Echinocystis lobata*) a celíky (*Solidago* spp.). Ohrožení vyplývá i z regulace koryta a vypouštění odpadních vod. Zvláště pro klínatku rohatou je důležité zachování a ochrana přirozených úseků vodotečí (www.nature.cz).

Tabulka 1 uvádí přehled stanovišť, která se na území EVL Orlice a Labe vyskytují, včetně jejich rozlohy, podílu na rozloze EVL a údaje o tom, zda jsou tato stanoviště předmětem ochrany EVL. Z prioritních druhů stanovišť se zde vyskytuje pouze prioritní stanoviště 91E0 **Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*).**

Tab.1: Naturové biotopy

	Stanoviště/Biotop	Rozloha (ha)	Podíl (%)	Předmět ochrany
2330	Otevřené trávníky kontinentálních dun s paličkocem (<i>Corynephorus</i>) a psinečkem (<i>Agrostis</i>)	1.3369	0.04	Ano
	T5.1 Jednoletá vegetace písčin	0.1797	0.00	Ano
	T5.2 Otevřené trávníky písčin s paličkocem šedavým (<i>Corynephorus canescens</i>)	1.1572	0.04	Ano
3130	Oligotrofní až mezotrofní stojaté vody nížinného až subalpínského stupně kontinentální a alpínské oblasti a horských poloh a jiných oblastí, s vegetací tříd <i>Littorelletea uniflorae</i> nebo <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>	0.1095	0.00	
	M2.1 Vegetace letněných rybníků	0.1095	0.00	
3150	Přirozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu <i>Magnopotamion</i> nebo <i>Hydrocharition</i>	18.5444	0.69	Ano
	V1A Makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod s voňankou žabí (<i>Hydrocharis morsus-ranae</i>)	0.6529	0.02	Ano
	V1B Makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod s řezanem pilolistým (<i>Stratiotes aloides</i>)	0.0482	0.00	Ano
	V1C Makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod s bublinkatou jižní nebo obecnou (<i>Utricularia australis</i> a <i>U. vulgaris</i>)	0.1390	0.00	Ano
	V1F Makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod - ostatní porosty	17.7043	0.65	Ano
3260	Nížinné až horské vodní toky s vegetací svazů <i>Ranunculion fluitantis</i> a <i>Callitricho-Batrachion</i>	5.3289	0.19	Ano
	V4A Makrofytní vegetace vodních toků - porosty aktuálně přítomných vodních makrofyt	5.3289	0.19	Ano
3270	Bahnité břehy řek s vegetací svazů <i>Chenopodion rubri</i> p.p. a <i>Bidention</i> p.p.	0.076	0.00	
	M6 Bahnité říční náplavy	0.076	0.00	
6210	Polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápnatých podložích (<i>Festuco-Brometalia</i>)	0.1667	0.00	
	T3.5B Acidofilní suché trávníky bez význačného výskytu vstavačovitých	0.1667	0.00	

6410	Bezkolencové louky na vápnatých, rašelinných nebo hlinito-jílovitých půdách (<i>Molinion caeruleae</i>)	31.9522	1.19	Ano
	T1.9 Střídavě vlhké bezkolencové louky	31.9522	1.19	Ano
6430	Vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpínského stupně	5.5039	0.20	Ano
	M5 Devětsilové lemy horských potoků	0.0066	0.00	
	M7 Bylinné lemy nížinných řek	0.5430	0.02	
	T1.6 Vlhká tužebníková lada	4.9543	0.18	Ano
6510	Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (<i>Arrhenatherion, Brachypodio-Centaureion nemoralis</i>)	117.076	4.36	Ano
	T1.1 Mezofilní ovsíkové louky	117.076	4.36	Ano
7150	Prolákliny na rašelinném podloží (<i>Rhynchosporion</i>)	0.0168	0.00	
	R2.4 Zrašelinělé půdy s hrotnosemenkou bílou (<i>Rhynchospora alba</i>)	0.0168	0.00	
8210	Chasmoxytická vegetace vápnatých skalnatých svahů	0.0042	0.00	
	S1.1 Štěrbínová vegetace vápnatých skal a drolin	0.0042	0.00	
9130	Bučiny asociace <i>Asperulo-Fagetum</i>	0.4902	0.01	
	L5.1 Květnaté bučiny	0.4902	0.01	
9170	Dubohabřiny asociace <i>Galio-Carpinetum</i>	14.3337	0.53	
	L3.1 Hercynské dubohabřiny	14.3337	0.53	
9180	Lesy svazu <i>Tilio-Acerion</i> na svazích, sutích a v roklicích	0.6232	0.02	
	L4 Suťové lesy	0.6232	0.02	
9190	Staré acidofilní doubravy s dubem letním (<i>Quercus robur</i>) na písčítých pláních	1.5671	0.05	
	L7.2 Vlhké acidofilní doubravy	1.5671	0.05	
91E0	Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (<i>Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae</i>)	45.4013	1.69	Ano
	L2.2A Údolní jasanovo-olšové luhy, typické porosty	9.8646	0.36	Ano
	L2.4 Měkké luhy nížinných řek	35.5367	1.32	Ano
91F0	Smíšené lužní lesy s dubem letním (<i>Quercus robur</i>), jilmem vazem (<i>Ulmus laevis</i>), j. habrolistým (<i>U. minor</i>), jasanem ztepilým (<i>Fraxinus excelsior</i>) nebo j. úzkolistým (<i>F. angustifolia</i>) podél velkých řek atlantské a středoevropské provincie (<i>Ulmion minoris</i>)	35.4401	1.32	Ano
	L2.3A Tvrdé luhy nížinných řek, člověkem málo ovlivněné porosty	12.8556	0.47	Ano
	L2.3B Tvrdé luhy nížinných řek, člověkem silně ovlivněné porosty	22.5845	0.84	Ano

Druhy – rostliny:

Rostliny nejsou předmětem ochrany EVL Orlice a Labe.

Druhy – živočichové:

Předmětem ochrany EVL Orlice a Labe jsou **bolen dravý** (*Aspius aspius*), **klínatka rohatá** (*Ophiogomphus cecilia*) a **vydra říční** (*Lutra lutra*) (www.nature.cz).

Klínatka rohatá (*Ophiogomphus cecilia*) patří mezi silně ohrožené druhy dle vyhlášky 395/1992 Sb., v platném znění. V EVL Orlice a Labe se vyskytuje stálá populace klínatky rohaté, jejíž velikost tvoří 2 – 15% celkové populace na území České republiky. Tato populace není izolovaná, ale leží uvnitř rozsáhlého areálu. Území EVL představuje skvěle zachovalé stanoviště, vysoce významné pro zachování tohoto druhu.

Klínatka rohatá pro svůj vývoj vyžaduje čisté či málo znečištěné toky s písčítým nebo štěrkovým dnem se slabou vrstvou detritu a přírodními nebo přírodě blízkými břehy. Nejpočetnější populace vytváří v tocích o šířce od deseti do několika desítek metrů. Vývoj larev je dvouletý až čtyřletý. Larvy žijí na dně v pomaleji proudících úsecích, často se částečně zahrabávají. Dospělci se líhnou od třetí dekády května, za teplého počasí aktivují až do druhé poloviny září. Zaletují daleko od místa vývoje larev i mimo vodní toky.

Ohrožení tohoto druhu spočívá mimo jiné v napřimování vodních toků, zpevňování břehů. Problémem může být i likvidace břehových porostů a znečišťování vody. Z těchto důvodů je nutné dbát především na ochranu jejího biotopu, zachovávat dostatečně dlouhé úseky přirozeně meandrujících řek a potoků s nezpevněnými břehy a předcházet znečištění vody v tocích (např. při havarijních únicích).

Bolen dravý (*Aspius aspius*) je původním druhem České republiky, jehož stavy na našem území v posledních letech stouply, k čemuž přispělo i intenzivní vysazování hospodařícími rybářskými organizacemi. V dotčené EVL se jedná o stálou populaci, která není izolovaná a tvoří 0 – 2% celkové populace bolena v ČR. Stanoviště je dobře zachované a EVL je velmi významná pro zachování tohoto druhu.

Bolen dravý obývá přirozeně dolní a střední úseky větších řek, nalezneme jej v povodí Labe, Odry i Moravy. V současnosti není v ČR ohrožen, neboť existuje dostatek silných populací, v nichž se boleni sami rozmnožují. Pro bolena dravého představují nebezpečí mimo jiné změny morfologie koryta technickými úpravami a znečištění vody.

Vydra říční (*Lutra lutra*) patří mezi silně ohrožené druhy dle vyhlášky 395/1992 Sb., v platném znění. V rámci EVL existují data pouze o přítomnosti tohoto druhu, neexistují údaje o velikosti populace. Populace vydry říční však není izolovaná, jedná se o skvěle zachované stanoviště pro její výskyt. EVL Orlice a Labe je velmi významnou lokalitou pro zachování tohoto druhu.

V rámci svého areálu osídluje vydra říční téměř všechny typy vodních biotopů. V minulosti počty vyder na území ČR silně poklesly vlivem pronásledování a rychlých změn prostředí. Od 90. let se však vydra opět začala šířit a v současnosti obývá cca 75% plochy území ČR.

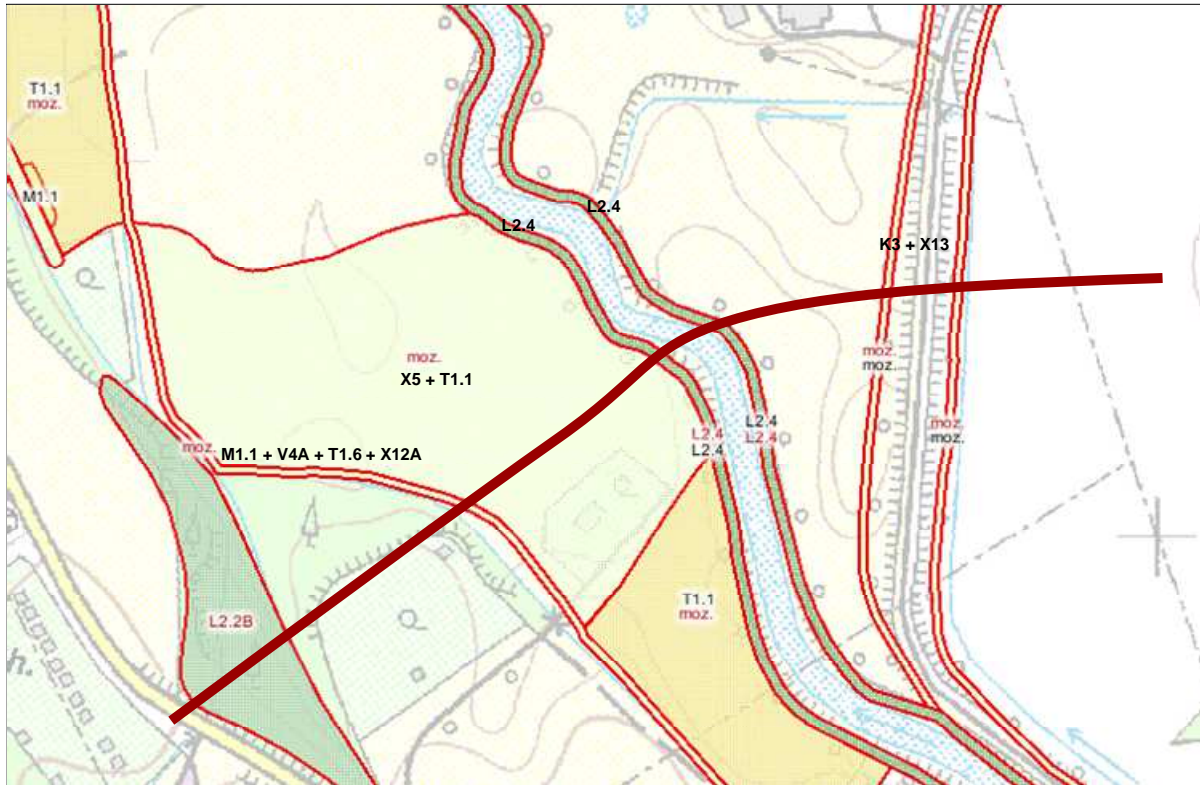
Vydra je druhem s velkými nároky na prostředí. Rozloha využívaného území se mění v závislosti na potravní nabídce od několika km² až po několik desítek km².

Největší ohrožení představují pro vydru přímé ničení biotopů (regulace toků, vytváření protipovodňových zábran) či rozsáhlé změny v charakteru řečiště, střety s dopravními prostředky nebo ilegální lov. Důležité pro populaci vyder je zachování konektivity jednotlivých současných i potenciálních míst výskytu a zachování celkové prostupnosti krajiny (www.biomonitoring.cz, Marhoul et Turoňová 2008, Faltysová et al. 2002, Poledník et al. 2007).

Ze stanovišť, která jsou předmětem ochrany EVL Orlice a Labe, byly v rámci mapování biotopů na posuzovaném území vymapovány některé přírodní typy stanovišť. Podél vlastního toku Tiché Orlice byly vymapovány **Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)** (91E0), konkrétně biotop měkkých luhů nížinných řek (L2.4). Toto stanoviště patří mezi stanoviště prioritní. Podél bezejmenného bezejmenného vodního toku, jenž tvoří západní hranici EVL, byla zaznamenána mozaika několika biotopů. Jednalo se o mozaiku rákosin eutrofních stojatých vod (M1.1), makrofytní vegetaci vodních toků (V4A), vlhkých tužebníkových lad (T1.6) a náletů pionýrských dřevin (X12A). Z těchto biotopů spadají vlhká tužebníková lada mezi typy přírodních stanovišť soustavy NATURA 2000, konkrétně mezi **Vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin až alpínského stupně** (6430), a makrofytní vegetace vodních toků spadá mezi **Nížinné až horské vodní toky s vegetací svazů *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion*** (3260). Na pozemku severně od ČOV byla vymapována mozaika mezofilních ovsíkových luk, stanoviště **Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion*, *Brachypodio-Centaureion nemoralis*)** (6510), a intenzivně obhospodařovaných luk (www.nature.cz). Přesné rozmístění jednotlivých vymapovaných biotopů uvádí obr. 3.

Na území lokality P27 se nebyl vymapován žádný přírodní či přírodě blízký biotop.

Obr. 3: Biotopy vyskytující se v okolí záměru, přeložka I/36 (www.nature.cz)

Nížinné až horské vodní toky s vegetací svazů *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion* (3260) patří mezi sladkovodní stanoviště. Jedná se o druhově chudá společenstva vodních makrofyt osidlující koryta tekoucích vod, případně periodicky průtočné toky. Porosty jsou tvořeny především ponořenými nebo částečně na hladině plovoucími druhy kořenujícími ve dně. Reliéf břehů i charakter říčního koryta a síla vodního proudu do značné míry určují i druhové složení porostů. Nejčastěji se zde vyskytují lakušníky, rdesty, mechorosty a řasy. Vody bývají mezotrofní až eutrofní se štěrkovitým či kamenitým dnem, na dolních tocích s nánosy jemnozrnných sedimentů. Výskyt porostů makrofyt v proudící vodě je často omezen jen na určité úseky toků, závisí i na popovodňových stavech. Ohrožení tohoto stanoviště představují úpravy vodních toků a eutrofizace vod.

Vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin až alpínského stupně (6430), tato jednotka zahrnuje vysokobylinná společenstva v nivách planárního až alpínského stupně. Jedná se o společenstva s převahou vysokých širokolistých bylin, mimo jiné sem patří i vegetace pravidelně zaplavovaných luk a vlhké louky podél řek a potoků. Vzhled porostů je silně ovlivněn dominantami, např. ve vlhkých loukách může dominovat tužebník jilmový (*Filipendula ulmaria*), který může tvořit až monodominantní porosty. Přítomny bývají i

druhy vlhkých pcháčových luk. Tato společenstva vznikají zpravidla z vlhkých pcháčových luk ponechaných dočasně ladem, s nimiž také často tvoří mozaiku. Nevyžadují tak časté sečení, při dlouhodobém neobhospodařování dochází k jejich výraznému druhovému ochuzení a zapojení náletových dřevin. Jejich ohrožení představuje napřimování vodních toků, zarůstání dřevinami a zamezení pravidelným záplavám. Vlhká tužebníková lada jsou relativně hojná, ovšem skutečně kvalitní porosty jsou dnes velice vzácné.

Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion, Brachypodio-Centaureion nemoralis*) (6510) představují vlhké a mezofilní louky, extenzivně hnojené, jedno až dvousečné, s převahou vysokostébelných travin jako je ovsík vyvýšený (*Arrhenatherum elatius*), psárka luční (*Alopecurus pratensis*), trojštět žlutavý (*Trisetum flavescens*), tomka vonná (*Anthoxanthum odoratum*) nebo kostřava červená (*Festuca rubra*). Vyskytují se v aluviích řek, v místech bývalých polí či zatravněných úhorech. Variabilita těchto porostů je značně široká, velká proměnlivost druhového složení odráží poměrně široké ekologické spektrum a způsob hospodaření. Zpravidla se jedná o dvousečné louky, které lze přihnojovat a vápnit. Předávkování dusíkem však vede k dominanci tvrdolistých druhů trav. Ohrožení těchto porostů představuje především přehnojování, dosévání, nadměrná pastva, ruderalizace či opouštění pozemků a následné zarůstání. V ČR představují jeden z nejrozšířenějších lučních habitatů. Jen malá část však představuje ochránářsky cenné porosty.

Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (*Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae*) (91E0), toto stanoviště je řazeno mezi stanoviště prioritní. Jednotka zahrnuje lužní lesy v nejnižších částech aluvií řek a potoků, kde jsou hlavním faktorem pravidelné záplavy způsobené povrchovou vodou nebo zamokření způsobené vodou podzemní. Patří sem měkký lužní les a olšiny podél potoků a menších řek. Uplatňují se hygromilní a nitrofilní druhy. Měkké luhy nížinných řek tvoří zpravidla třípatrové přirozené porosty tvořené vrbou bílou (*Salix alba*), vrbou křehkou (*Salix fragilis*) a topolem černým (*Populus nigra*), řidčeji jasanem ztepilým (*Fraxinus excelsior*). Keřové patro tvoří zmlazené dřeviny patra stromového a další druhy. V bylinném patře převládají vlhkomilné druhy jako je bršlice kozí noha (*Aegopodium podagraria*), svízel přítula (*Galium aparine*), popenec obecný (*Glechoma hederacea*) či ostřuziník ježiník (*Rubus caesius*). Ohrožení tohoto biotopu spočívá v narušení vodního režimu krajiny či v pěstování hybridních topolů (*Populus x canadensis*). Porosty jsou často degradovány expanzí nitrofilních druhů (*Urtica dioica*) či konkurenčně silných druhů (*Phalaris arundinacea*) a invazemi nepůvodních druhů (*Impatiens*

glandulifera, Acer negundo) (www.biomonitoring.cz, www.nature.cz, Háková et al. 2003, Härtel et al. 2009).

Při orientačním terénním průzkumu, který proběhl v lednu 2011, byly luční porosty na levém břehu i pastviny na pravém břehu řeky Tiché Orlice přiřazeny spíše k intenzivně obhospodařovaným loukám, tedy k biotopům silně ovlivněným člověkem. I luční porost na levém břehu Tiché Orlice, severně od ČOV, lze spíše zařadit mezi intenzivně obhospodařované louky. V místě kolize Tiché orlice a přeložky komunikace I/36 se podél vlastního koryta Tiché Orlice vyskytuje spíše roztroušeně rostoucí doprovodná břehová zeleň. Jak je patrné z obr. 4, v okolí záměru přeložky komunikace I/36 se jedná pouze o roztroušeně rostoucí vrby, případně javor klen (*Acer pseudoplatanus*). Pro stabilizaci říčního koryta zde byl na pravém břehu použit kamenný zához. Na levém břehu byla zjištěna výsadba mladých jedinců javoru babyky (*Acer campestre*). Podél koryta Tiché Orlice se šíří i invazivní druh javor jasanolistý (*Acer negundo*). V bylinném patře převažuje chrastice rákosovitá (*Phalaris arundinacea*) a kopřiva dvoudomá (*Urtica dioica*). V místě křížení přeložky komunikace I/36 (obchvat Borohrádku) a řeky Tiché Orlice se tedy rozhodně nejedná o biotop měkkých luhů nížinných řek, potažmo o prioritní stanoviště Smíšených jasanovo-olšových lužních lesů temperátní a boreální Evropy (*Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae*) (91E0) tak, jak bylo vymapováno při mapování biotopů.

Porosty podél drobného bezejmenného toku tvořícího západní hranici EVL tvoří především výsadba smrku ztepilého (*Picea abies*), v podrostu invaduje pámelník bílý (*Symphoricarpos albus*), jsou zde vysazeny vrby (*Salix* sp.). Vlastní koryto bezejmenného vodního toku bylo zamrzlé a nešlo tedy určit, o jaký biotop se jedná. V jeho okolí však opět převažuje spíše ruderní vegetace s kopřivou dvoudomou (*Urtica dioica*), chrasticí rákosovitou (*Phalaris arundinacea*) a sítinami (*Juncus* sp.) a přítomností tužebníku jilmového (*Filipendula ulmaria*). V místě potenciálního křížení obchvatu Borohrádku a tohoto drobného toku jsme zaznamenali skládku posečené biomasy.

Východní hranici EVL v území kolize s přeložkou komunikace I/36 tvoří místní komunikace spojující lokalitu Zámlyní a zemědělský areál Božetice. Podél této komunikace, jež je umístěna na náspu, se nachází mozaika křovin, vysázených dubů letních a starých ovocných dřevin (*Prunus spinosa, Quercus robur, Malus domestica, Prunus domestica*).

Druhá lokalita, kde návrh úpravy územního plánu koliduje s územím evropsky významné lokality, je lokalita P27, plocha pro hromadnou rekreaci v lokalitě Zámlyní (Obr. 5). Na území této lokality nebyl zaznamenán žádný evropsky významný typ stanovišť. Jedná se o

pozemky, kde dříve stávaly budovy. V současnosti se podél přístupové cesty nachází ovocné stromy, podél hráze rybníka vzrostlé jasany ztepilé (*Fraxinus excelsior*), dub letní (*Quercus robur*), smrk ztepilý (*Picea abies*), vrby (*Salix* sp.), zjištěn byl i invazivní javor jasanolistý (*Acer negundo*) a vysazený pámelník bílý (*Symphoricarpos albus*). Z bývalé stavby jsou viditelné pouze její základy, v současnosti zde stojí v zadní části pozemku skladovací objekt. Lokalita P27 je z jihu ohraničena bezejmenným vodním tokem, ze severu a severozápadu Náhonem přecházejícím v menší rybník, ze kterého voda vtéká do mlýnského zařízení. Severně od lokality leží zdejší písňík.

V širším okolí posuzovaných záměrů, tedy navržené přeložky I/36 (obchvat Borohrádku) a plochy pro hromadnou rekreaci P27, se nevyskytují žádná významná a hodnotná stanoviště, které jsou předmětem ochrany EVL Orlice a Labe, resp. která by těmito dílčími záměry byla významně zasažena.

Obr. 4: Pohled na doprovodnou břehovou zeleň podél koryta Tiché Orlice, v popředí intenzivně obhospodařované louky v místě přeložky I/36, po pravé straně křoviny podél severního plotu ČOV.

Obr. 5: Lokalita P27, plocha pro hromadnou rekreaci v lokalitě Zámlyní

4. Hodnocení vlivů koncepce na EVL

Hodnocení úplnosti podkladů pro posouzení

Jako hlavní podklad pro hodnocení vlivu koncepce na území EVL byl použit Návrh úpravy územního plánu v jeho grafické části vypracovaný společností s r.o. Urbanistické středisko Brno (Palacká et al. 2011). Dále bylo přihlíženo i k platnému územnímu plánu města Borohrádek schválenému dne 16. 2. 2006 (Klajmon et al. 2006).

Informace o přítomnosti jednotlivých typů stanovišť a jejich stavu na dotčených lokalitách byly získány během terénního průzkumu uskutečněného 11. 1. 2011, v období výrazné oblevy. Další podklady, upřesnění a informace o předmětech ochrany EVL Orlice a Labe byly získány z vrstvy mapování biotopů a dalších dostupných databází Agentury ochrany přírody a krajiny ČR a jiné odborné literatury uvedené v kapitole 6.

Použité podklady pro hodnocení vlivu koncepce na EVL Orlice a Labe považujeme v této fázi za dostatečné.

Hodnocení významnosti vlivů koncepce na dotčené předměty ochrany

Posuzovaná koncepce představuje návrh úpravy územního plánu města Borohrádek. Jedná se o město ležící v nivě řeky Tichá Orlice, která tvoří osu EVL Orlice a Labe. EVL zahrnuje i nivní louky, v současnosti především intenzivně obhospodařované louky a pastviny, a zbytky porostů měkkých luhů nížinných řek v nivě Tiché Orlice. V rámci koncepce byly označeny dva dílčí záměry, u kterých nelze vyloučit vliv na EVL. Jedná se o navrženou přeložku komunikace I/36 (obchvat Borohrádku) a plochu určenou pro hromadnou rekreaci (P27). Koncepce je navržena pouze v jedné variantě.

Předmětem ochrany v EVL Orlice a Labe v území dotčeném posuzovanou koncepcí jsou následující druhy živočichů: bolen dravý, klínatka rohatá, vydra říční. Mezi další předměty ochrany EVL, v tomto případě přírodní stanoviště či jejich fragmenty, které se v dotčeném území a jeho širším okolí vyskytují, patří smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0), vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin až alpínského stupně (6430), nížinné až horské vodní toky s vegetací svazů *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion* (3260) a extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion*, *Brachypodio-Centaureion nemoralis*) (6510).

Za referenční cíl pro vyhodnocení vlivu posuzované koncepce na vybrané předměty ochrany EVL Orlice a Labe bylo v souladu s metodickými doporučeními Evropské komise a platnou

legislativou zvoleno zachování příznivého stavu z hlediska ochrany pro předměty ochrany EVL (typy přírodních stanovišť, evropsky významné druhy). Konkrétní metodou pro vyhodnocení vlivů koncepce bylo zvoleno tabelární bodové vyhodnocení v koncepci navržených opatření s doprovodným komentářem. Bodové hodnocení je v souladu s metodikou hodnocení významnosti vlivů na předměty ochrany (Anonymus 2007).

Tab. 2: Použitá stupnice vyhodnocení významnosti vlivů na předměty ochrany

Hodnota	Termín	Popis
-2	Významný negativní vliv	Negativní vliv dle odst. 9 § 45i ZOPK Vylučuje schválení koncepce obsahující takto vyhodnocené úkoly (záměry) (resp. koncepci je možné schválit pouze v případech určených dle odst. 9 a 10 § 45i ZOPK) Významný rušivý až likvidační vliv na stanoviště či populaci druhu nebo její podstatnou část; významné narušení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, významný zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu. Vyplyvá ze zadání koncepce, nelze jej eliminovat (resp. eliminace by byla možná jen vypuštěním problémového dílčího úkolu, záměru, opatření atd.).
-1	Mírně negativní vliv	Omezený/mírný/nevýznamný negativní vliv Nevylučuje schválení záměru. Mírný rušivý vliv na stanoviště či populaci druhu; mírné narušení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, okrajový zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu. Je možné jej dále snížit navrženými zmírňujícími opatřeními.
0	Nulový vliv	Koncepce, resp. její dílčí úkoly nemají žádný prokazatelný vliv.
+1	Mírně pozitivní vliv	Mírný příznivý vliv na stanoviště či populaci druhu; mírné zlepšení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, mírný příznivý zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu.
+2	Významný pozitivní vliv	Významný příznivý vliv na stanoviště či populaci druhu; významné zlepšení ekologických nároků stanoviště nebo druhu, významný příznivý zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu.
?	Vliv nelze vyhodnotit	Díky obecnosti zadání koncepce (nebo jednotlivých úkolů) není možné hodnotit její vlivy.

V následující tabulce (Tab. 3) je hodnocen vliv dílčích záměrů, které se vyskytují na území EVL a mohly by mít vliv na předměty ochrany EVL Orlice a Labe.

Tab. 3: Vliv dílčích záměrů posuzované koncepce na předměty ochrany EVL

Druh/stanoviště	Dílčí záměr		Zdůvodnění
	Přeložka I/36	Plocha pro hromadnou rekreaci (P27)	
Bolena dravý	0	0	Na populaci bolena dravého nebudou mít posuzované záměry vliv.
Klínatka rohatá	-1 - 0	0	Případné zásahy do přirozeně meandrujícího toku Tiché Orlice, napřimování toku, zpevňování břehů – především v souvislosti s uvažovanou přeložkou komunikace.
Vydra říční	-1	0	Výstavbou přeložky komunikace dojde k ovlivnění hlukové situace, dojde tedy k nárůstu případného vyrušování. Liniové stavby působí také jako migrační bariéry. Výstavbou přeložky komunikace přes koryto a širší nivu Tiché Orlice se zvyšuje riziko střetu s dopravními prostředky. V případě stavby silničních mostů je nutné zachovávat dostatečně široké suché břehy na obou stranách vodního koryta. Negativní dopad na migraci druhu (závisí na konstrukčním řešení přeložky) může být snížen např. umístěním na estakádu apod.
Nížinné až horské vodní toky s vegetací svazů <i>Ranunculion fluitantis</i> a <i>Callitricho-Batrachion</i> (3260)	-1 - 0	0	Případné ohrožení tohoto typu stanoviště představuje např. zatrubňování toku či jiné úpravy drobného vodního toku. Vzhledem k ročnímu období nemohly být výskyt a kvalita tohoto stanoviště jednoznačně potvrzeny.
Vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin až alpínského stupně (6430)	0	0	V místě kolize koncepce a území EVL nebyl tento typ stanoviště při terénním průzkumu potvrzen, jedná se o degradované porosty směřující k biotopu ruderální bylinné vegetace mimo sídla.
Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (<i>Arrhenatherion</i> , <i>Brachypodio-Centaureion nemoralis</i>) (6510)	0	0	V posuzovaném území nebyl výskyt tohoto biotopu potvrzen. V okolí se nacházejí silně degradované luční porosty řazené k biotopům silně ovlivněným nebo vytvořeným člověkem.
Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) (91E0)	0	0	Předmět ochrany EVL nebyl na území střetu posuzované koncepce s územím EVL potvrzen.

Návrhem úpravy územního plánu města Borohrádek bude přímo dotčena část EVL Orlice a Labe, jedná se o širokou nivu Tiché Orlice, kde tato řeka přirozeně meandruje a v jejímž okolí se nachází komplex nivních luk, mrtvých ramen s doprovodem fragmentů údolních jasanovo-

olšových luhů či zbytků měkkých luhů nížinných řek, místy pouze s řídkou doprovodnou vegetací a výskytem solitérních dřevin.

Jedním z předmětů ochrany EVL Orlice a Labe je **vydra říční**. Od konce 80. let byl zaznamenán opětovný nárůst areálu rozšíření, který v současnosti stále pokračuje. Hlavním dlouhodobým cílem programu péče o vydra říční je zajistit nezhoršení stavu z hlediska velikosti populace a plochy areálu rozšíření vydry v ČR. Podle údajů Poledníka et al. byl zaznamenán výskyt vydry říční mimo jiné i v povodí Orlice. K rozšíření areálu vydry v povodí Moravy, Odry a Orlice zřejmě napomohla i repatriace vyder v Jeseníkách (Hlaváč et al. 1998 sec. Poledník et al.). V letech 1998 – 2003 pak byly v povodí Orlice vysazeny 4 jedinci vydry (Toman et al. 2003 sec. Poledník et al.). Podle Poledníka et al. (2007) byl v kvadrátu síťového mapování 5962, tedy v kvadrátu, ve kterém leží Borohrádek, zaznamenán pravidelný výskyt vydry říční.

Vydra říční je svým způsobem života vázána na vodní prostředí, značnou část času ovšem vydry tráví i na souši, kde využívají širokou škálu povrchových i podpovrchových úkrytů a dalších prvků k odpočinku, spánku, výchově mláďat či ochraně před vnějšími klimatickými vlivy. Pro výskyt vydry může být tedy limitující faktor i nedostatek vhodných úkrytů. Podle Hobzy (2005) vydry preferují prostředí s přirozenou vegetací a vyhýbají se vegetaci narušené (např. ruderální společenstva s dominující kopřivou). Navíc jsou vydry v zimním období a v období časného jara závislé na dostupnosti podzemních odpočinkových míst, která jsou vázána především na přítomnost větších stromů v blízkosti vody.

Z výsledků studií vyplývá, že se v posledních letech zvyšují počty jedinců vyder zabíjených dopravními prostředky. V oblastech, kde je početnost populace vyder nízká, může mít toto zjištění vážné důsledky pro celou populaci. Úbytek vyder byl v minulosti způsoben mimo jiné i ztrátou vhodných stanovišť (např. regulace toků) (Poledník et al. 2007). Při zachování konektivity s dalšími místy výskytu a celkové prostupnosti krajiny by měla být populace vydry v ČR stabilní (Chvojková et al. 2009).

Vytvářením nových komunikací se obecně zvyšuje riziko střetu vyder s dopravními prostředky, zároveň přeložením a vytvořením nové komunikace v zatím nezastavěné nivě Orlice může docházet k rušení hlukem a provozem na komunikaci. Vzhledem k tomu, že záměr navazuje na zástavbu města Borohrádek, nebude vliv tohoto dílčího záměru tak velký, než by se jednalo v případě komunikace zasahující do dosud nefragmentovaných klidných částí EVL. Vlastní tok Tiché Orlice bude komunikace překonávat poblíž ČOV. Orlice zde sice nevytváří výrazné meandry, ale i přesto lze předpokládat, že k ochraně komunikace před erozním působením toku bude třeba přistoupit k částečnému opevnování břehů v meandru či

regulaci koryta toku. Tato situace ale bude zřejmá až z konkrétního návrhu konstrukčního řešení přeložky v této oblasti. V případě stavby či rekonstrukce silničních mostů je nutné zachovávat dostatečně široké suché břehy na obou stranách vodního koryta pro umožnění úspěšné migrace těchto zvířat (Marhold et Turoňová 2008).

Ohrožení **klínatky rohaté** vlivem posuzované koncepce vyplývá spíše ze zásahu do koryta Tiché Orlice či zásahů do břehových porostů tohoto toku. Klínatka je ohrožena především zánikem biotopů vhodných pro vývoj larev, její ústup byl zaznamenán zejména napřimováním vodních toků a zpevňováním břehů (Marhoul et Turoňová 2009).

Co se týče jednotlivých typů stanovišť představujících předměty ochrany EVL Orlice a Labe, nedojde v případě realizace dílčího záměru na ploše pro hromadnou rekreaci P27 k ovlivnění žádného stanoviště. V případě dílčího záměru přeložky komunikace I/36 byla při terénním šetření vyloučena přítomnost prioritního biotopu smíšených **jasanovo-olšových lužních lesů temperátní a boreální Evropy (*Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae*)**. V místě kolize řeky Tiché Orlice a přeložky komunikace se vyskytuje pouze břehová doprovodná zeleň, nikoliv měkký luh nížinných řek. Obchvatem komunikace I/36 nebudou dotčeny ani **extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion, Brachypodio-Centaureion nemoralis*)**, neboť v místě kolize se vyskytují pouze intenzivně obhospodařované louky. Podél bezejmenného vodního toku, který přeložka komunikace kříží na západní hranici EVL Orlice a Labe, byla při mapování biotopů nalezena stanoviště **nížinných až horských vodních toků s vegetací svazů *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion* a vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin až alpínského stupně**. První jmenovaný typ stanoviště nebylo možno při terénním průzkumu v místě kolize objektivně zhodnotit vzhledem k ročnímu období a silné pokrývce ledu. Obecně jsou tato stanoviště ohrožena úpravami vodních toků (např. zatrubňováním, úpravami břehů atd.) Druhý jmenovaný typ společenstev představují v tomto případě vlhká tužebníková lada, která se v mozaice a v různých stupních degradace vyskytují podél celého bezejmenného vodního toku. Území zasažené kolizí s dílčím záměrem koncepce je nepatrné, navíc silně degradované ruderalizací, rozvojem expanzivních druhů rostlin (*Phalaris arundinacea*) a ovlivněné ponecháním či vývozem rostlinné biomasy. Posuzovaná koncepce jako taková nebude mít na toto společenstvo žádný vliv.

Obecně lze konstatovat, že v případě, že dílčí záměry spadají do přílohy č. 1 zákona č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění, je nutné jejich

samostatné posuzování. V těchto případech je nutno záměry navrhovat variantně, včetně varianty nulové. U záměrů, které přímo z dikce zákona podléhají posuzování vlivů na životní prostředí, znovu příslušný orgán ochrany přírody vydá stanovisko o možném vlivu na lokality soustavy Natura 2000 (povinná příloha Oznamení/Dokumentace EIA). Pokud negativní vliv záměru tímto stanoviskem není vyloučen, bude součástí příslušného dokumentu v rámci procesu EIA i vyhodnocení vlivu konkrétního záměru na potenciálně dotčenou EVL či PO.

U záměrů, které se nacházejí přímo na území lokality Natura 2000, je vyhodnocení jejich vlivu na předměty ochrany příslušné EVL nebo PO nutné vždy.

Hodnocení kumulativních vlivů

V okolí území posuzovaných dílčích záměrů koncepce nejsou v současné době známy a zveřejněny žádné další záměry či koncepce, které by mohly mít vliv na evropsky významnou lokalitu Orlice a Labe. Tímto nevylučujeme, že v širším území mohou být další záměry ve fázi studií a investičních příprav. V takovém případě bude nutné, pokud nebude vyloučen jejich negativní vliv na lokality soustavy Natura 2000, posoudit možný kumulativní vliv se záměry v námi hodnocené koncepci.

Přijetím posuzované koncepce dojde k přerozdělení automobilové dopravy mezi stávající trasu komunikace I/36 a novou přeložku komunikace I/36 (obchvat Borohrádku), s převedením tranzitní a nákladní dopravy na nový obchvat. Výstavbou přeložky komunikace I/36 dojde k rozšíření infrastruktury města na jeho okraj, do dosud volné krajiny, a s tím spojená zvýšená návštěvnost území, vyrušování pohybem osob a motorových vozidel apod. Se vznikem plochy pro hromadnou rekreaci lze i v lokalitě Zámlyní očekávat zvýšený provoz motorových vozidel přijíždějících návštěvníků.

Není však možné konstatovat, že by kumulací dílčích záměrů v koncepci ani v kumulaci s dalšími známými záměry byly zhoršeny vlivy hodnocené koncepce na některý z dotčených předmětů ochrany v posuzované EVL až na úroveň významně negativních vlivů.

Hodnocení vlivů koncepce na celistvost lokalit

EVL Orlice a Labe přímo prochází po severovýchodním okraji města Borohrádek mezi centrem města a lokalitou Zámlyní. EVL zde zahrnuje vlastní řeku Tichou Orlici, která před i za městem meandruje, a její okolní nivu zahrnující většinou luční porosty. Přes EVL prochází stávající komunikace I/36 zajišťující silniční dopravu ve směru Holice – Čestice. Orlice je jednou z posledních českých řek, jejichž koryto nebylo v nížinné části na dlouhých úsecích

regulováno. Díky tomu se zde do dnešní doby tok přirozeně vyvíjí. Mimo jiné zde dochází i k pravidelným záplavám. V současné době je záplavové území trvale zatravněno a rozlévající voda ztrácí rychlost a pozbývá ničivého účinku (Šindlar et al. 2003). Vzhledem k tomu, že je niva Orlice poměrně hustě osídlena a intenzivně zemědělsky využívána, představují fragmenty široké nivy Orlice obsažené v EVL velice hodnotné části území, kde je možné zachovat aktivně meandrující přirozené koryto řeky, stará slepá ramena a komplex nivních luk i intenzivně obhospodařovaných luk s roztroušeně stojícími solitérními stromy.

Umístění dílčích záměrů posuzované koncepce na území EVL Orlice a Labe, do území široké nivy Orlice, s sebou tedy jednoznačně přinese negativní ovlivnění celistvosti lokality. Především v souvislosti s přeložkou komunikace I/36 (obchvat Borohrádku) je tedy nutné uchopit dílčí záměr co možná nejcitlivěji vzhledem k jeho umístění a vybrat technické řešení s pokud možno co nejmenšími dopady na řeku a její nivu (např. estakáda). Je třeba zachovat přirozené, aktivně meandrující koryto Tiché Orlice, které je významné pro živočišné druhy, jež jsou předmětem ochrany EVL. Posuzovaná koncepce však nebude mít ve svém celku významný negativní vliv na celistvost lokality.

5. Závěr

Realizace posuzované koncepce bude mít **mírně negativní vliv** na některé z výše zmíněných předmětů ochrany EVL Orlice a Labe. Dojde zde k zásahu do území širší nivy Tiché Orlice, k navýšení návštěvnosti území a tím i k potenciálnímu ovlivnění předmětů ochrany této EVL. Při určitých technických parametrech dílčích záměrů však může mít dopad na EVL minimalizován.

Posuzovaná koncepce tedy nebude mít významný negativní vliv na předměty ochrany EVL Orlice a Labe.

Vlastní posouzení jednotlivých konkrétních záměrů není předmětem tohoto hodnocení. Vzhledem ke skutečnosti, že se oba dílčí záměry posuzované koncepce nachází přímo na území EVL, je nutno tyto záměry samostatně posoudit, a to variantně, včetně varianty nulové (tj. bez provedení záměru). V případě variantního řešení bude vybrána varianta s minimálními dopady na ŽP a ochranu veřejného zdraví.

Opatření k vyloučení či minimalizaci možných negativních vlivů na předměty ochrany ptačí oblasti a evropsky významné lokality

1. Nezasahovat do přirozeně meandrujícího koryta Tiché Orlice, neupravovat břehy a břehové porosty.
2. Omezit zásahy do nivy Tiché Orlice na nejmenší možnou míru. Tento požadavek by mělo respektovat konkrétní konstrukční řešení navrhované přeložky komunikace I/36 (např. možnost vedení komunikace po estakádě).
3. Zachovat prostupnost podél koryta Tiché Orlice pro migrující druhy, dostatečně široké přirozené břehy, případně vhodně navržené migrační lavice.
4. Během realizace dílčích záměrů je nutno zabránit případnému šíření invazivních druhů rostlin. Na místech, na kterých došlo k narušení povrchu půdy, a/nebo byly realizovány dílčí stavební objekty, je nutno monitorovat nástup nepůvodních druhů rostlin (neoindigenofytů) a po konzultaci s příslušným orgánem ochrany přírody (např. Krajský úřad Královéhradeckého kraje) nebo odbornou organizací (AOPK ČR Hradec Králové) přistoupit v souladu s plánem managementových opatření k jejich likvidaci.
5. Při stavebních činnostech i při vlastním provozu dílčích záměrů by měla být věnována maximální pozornost prevenci jakékoli havárie (např. úniku ropných látek).

6. Neumísťovat zařízení staveniště do EVL, nevytvářet zde žádné manipulační ani skladovací plochy.
7. Provádět i nadále pravidelný biomonitoring živých složek prostředí se zaměřením na předměty ochrany lokalit soustavy Natura 2000 s cílem vyhodnotit vliv realizovaného záměru na dané předměty ochrany.

6. Literatura

- Anonymus (2007): Metodika hodnocení významnosti vlivů při posuzování podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.
- Faltysová et al. (2002): Chráněná území ČR V. Královéhradecko. AOPK ČR, Praha.
- Guth et al. (2008): Příručka hodnocení biotopů. AOPK ČR, Praha.
- Háková et al. (2003): Zásady péče o nelesní biotopy v rámci soustavy NATURA 2000. AOPK ČR, Praha.
- Härtel et al. (2009): Mapování biotopů v České republice. Východiska, výsledky, perspektivy. AOPK ČR, Praha.
- Hobza M. (2005): Denní odpočinková místa vydry říční (*Lutra lutra*). Diplomová práce, UP Olomouc.
- Chvojková et al. (2009): Příručka k hodnocení významnosti vlivů na předměty ochrany.
- Chvojková et Volf (2009): Aktualizace metodiky hodnocení vlivů podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění. Návrh.
- Chytrý et al. (2001): Katalog biotopů České republiky. AOPK ČR, Praha.
- Chytrý et al. (2007): Vegetace České republiky 1. Travinná a keříčková vegetace. Academia, Praha.
- Kubát et al. (2002): Klíč ke květeně České republiky. Academia, Praha.
- Marhoul et Turoňová (2008): Zásady managementu stanovišť druhů v evropsky významných lokalitách soustavy Natura 2000. Metodika AOPK ČR, Praha.
- Poledník et al.: Program péče pro vydru říční (*Lutra lutra*) v České republice v letech 2009 – 2018.
- Poledník et al. (2007): Program péče o vydru říční. Ochrana přírody 62/3.
- Šindlar et al. (2003): Koncepce ochrany přírody a krajiny Královéhradeckého kraje. Příloha č.3 Přírodní parky na území Královéhradeckého kraje.
- Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění.
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění.

Vyhláška č. 395/1992 Sb., Provedení zákona ČNR o ochraně přírody, v platném znění.

Vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech a územně plánovací dokumentaci, v platném znění.

Dokumenty

Klajmon et al. (2006): Borohrádek, územní plán města. A.1 Průvodní zpráva. Urbanistické středisko Brno.

Palacká et al. (2011): Návrh úpravy územního plánu. Koordinační výkres. Urbanistické středisko Brno.

Přílohy

Příloha 1 Osvědčení o odborné způsobilosti